

МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ

ДИРЕКЦИЯ

“НАЦИОНАЛЕН ФОНД”

ДНФ № 1 / 01.07.2014г.

МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

МИНИСТЕРСТВО НА ТРУДА И СОЦИАЛНАТА
ПОЛИТИКА

МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА И
ЕНЕРГЕТИКАТА

МИНИСТЕРСТВО НА РЕГИОНАЛНОТО
РАЗВИТИЕ

МИНИСТЕРСТВО НА ТРАНСПОРТА,
ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И
СЪБОЩЕНИЯТА

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И
ВОДИТЕ

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И
НАУКАТА

Относно: Условието и реда на изплащане на финансовата помощ със средства от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Инициативата за младежка заетост, Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица на Европейския съюз и кореспондиращото национално съфинансиране за финансова рамка 2014-2020 г.

На основание чл. 4, ал. 2 от Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор се дават следните задължителни указания:

I. Структури и отговорности

1. Средствата от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд (ЕСФ), Кохезионния фонд (КФ), Инициативата за младежка заетост (ИМЗ), Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица (ФЕПН) на Европейския съюз (ЕС) за съфинансиране на оперативните програми и от държавния бюджет за кореспондиращото национално съфинансиране се управляват и включват в разчета на сметката за средства от Европейския съюз на Националния фонд към министъра на финансите.

2. Дирекция „Национален фонд“ в Министерство на финансите е определена с Решение на Министерския съвет № 792 от 17.12.2013 г. за Сертифициращ орган и орган, отговорен за получаване на средства от ЕФРР, ЕСФ, КФ, ИМЗ и ФЕПН на ЕС за целите на чл. 81 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за ЕФРР, ЕСФ, КФ, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР), обхванати от общата стратегическа рамка, и за определяне на общи разпоредби за ЕФРР, ЕСФ и КФ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета, както и за целите на чл. 44 от Регламент (ЕС) № 223/2014 на Европейския парламент и Съвета относно ФЕПН.

3. Оперативните програми, съфинансирани със средства от ЕФРР, ЕСФ, КФ, ИМЗ и ФЕПН на ЕС, се управляват и изпълняват от Управляващите органи въз основа на

адекватни и ефективни системи за финансово управление и контрол, изградени в съответствие с приложимото право на Съюза и приложимото национално законодателство, както и на настоящите указания.

4. Насоките за кандидатстване по процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се съгласуват задължително със структурата в Министерство на финансите, която отговаря за държавните помощи, с цел проверка на съответствието с изискванията на чл. 107 от Договора за функционирането на Европейския съюз или изискванията за минимална помощ по смисъла на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията относно прилагането на чл. 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

5. Управляващият орган извършва оценка на административния капацитет на конкретните бенефициенти по смисъла на параграф 1, т. 6 от ДР на ПМС № 107/2014 относно възможността им да изпълняват операции, финансирани от оперативните програми. Оценката се извършва преди отпускането на финансовата помощ с цел установяване на области, които се нуждаят от подобряване или съдържат недостатъци, за които следва да бъдат предприети корективни мерки.

6. Плащания от Управляващия орган към бенефициентите по оперативните програми се извършват въз основа на договора/заповедта за предоставяне на финансовата помощ.

7. В договора/заповедта за предоставяне на финансовата помощ се включва информация от формуляра за кандидатстване, която е относима само към етапа на изпълнение на финансирания проект или частта от него, предвидена в образеца на договор, приложен към публикуваните насоки за кандидатстване по процедурите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

8. До 30 юни на годината, следваща годината, за която се отнася, Управляващият орган трябва да е подписал договори/издал заповеди за предоставяне на финансова помощ на стойност не по-малка от размера на финансовия ресурс, определен във финансовия план на оперативната програма за съответната година. Посоченият срок не се прилага и се измества със срока на закъснението за одобрението на оперативната програма единствено по отношение на финансовия ресурс за 2014 г.

9. Управляващият орган включва в договора/заповедта за предоставяне на финансова помощ условие, задължаващо бенефициентът да сключи договорите с изпълнители до 12 месеца от датата на влизане в сила на договора/издаване на заповедта за предоставяне на финансовата помощ. Неспазването на посочения срок води до прекратяване на договора/отмяна на заповедта за предоставяне на финансова помощ.

10. Срокът по т. 9 спира да тече в случаите на обжалване на процедурите за определяне на изпълнител или при прекратяване на обявените процедури.

11. При условие, че случаите на обжалване или случаите на прекратяване на процедурите поставят под риск усвояването на средствата от оперативната програма, Управляващият орган пристъпва към едностранно прекратяване на договора/отмяна на заповедта за предоставяне на финансова помощ. Посоченото изискване се залага като условие в договора/заповедта за предоставяне на финансова помощ.

12. В случаите на интегрирани операции, финансирани по повече от една оперативна програма, както и в случаите на Интегрирани териториални инвестиции, изискването по т. 9 се прилага спрямо заложените срокове в план-графика на дейностите.

13. Финансова помощ за подпомагане на управлението и изпълнението на проектите се предоставя само когато е използвана *една* от следните възможности:

13.1. назначено е звено/екип за управление на проекта, съставено от служители на съответната администрация;

13.2. поради липса на достатъчно собствен административен капацитет и нужда от специфична експертиза звеното/екипът за управление на проекта е допълнено със съответните външни експерти;

13.3. наети са изцяло външни консултанти за изпълнение на дейностите, избрани в съответствие с националното законодателство.

14. Служителите на Управляващия орган, които участват в подготовката, изпълнението и управлението на оперативната програма, както и членовете на звеното/екипа за управление на проекта задължително подписват Декларация за липса на конфликт на интереси по смисъла на чл. 57 (2) от Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета, като Декларацията съдържа минимума от обстоятелства, посочени във формата на приложението към Практическото ръководство за ръководители на Европейската служба за борба с измамите OLAF „Установяване на конфликт на интереси в процедури за обществени поръчки за структурни действия“.

15. Бенефициентите на дейности, финансирани чрез бюджетна линия по реда на чл. 29 от Постановление № 107 на Министерския съвет от 2014 г., подават за одобрение финансов план съгласно Приложение 1 за осигуряване на финансиране чрез бюджетна линия.

16. Бенефициентите на дейности, финансирани чрез бюджетна линия, задължително прилагат към документацията, с която кандидатстват, декларация по образец, с която декларират, че дейностите не се финансират от друг проект/програма/бюджетна линия или друга финансова схема с източник националния бюджет, бюджета на Европейския съюз или друга донорска програма.

17. Бюджетната линия се счита за открита от датата на подписване на договор/издаване на заповед за предоставяне на финансовата помощ.

18. Бюджетната линия се счита за приключена на крайната дата, посочена в договора/заповедта за предоставяне на финансовата помощ, като при изготвяне на бюджета във финансовия план следва да се отчете обстоятелството, че плащанията от бенефициента за направените от него разходи могат да бъдат извършени до крайната дата.

II. Системи за финансово управление и контрол

A. Организация на банковите сметки

19. Средствата от ЕФРР, ЕСФ, КФ, ИМЗ и ФЕПН на ЕС и кореспондиращото национално съфинансиране постъпват, съхраняват се и се разплащат чрез банковите сметки в БНБ.

20. Всички плащания със средства по т. 19 се извършват в български лева чрез Системата за електронни бюджетни разплащания (СЕБРА) и системата за електронно банкиране на Българската народна банка. Режимът на сметките и плащанията в СЕБРА на Националния фонд са регламентирани в приложимите указания на министъра на финансите относно СЕБРА.

21. Достъпът в СЕБРА и в системата за електронно банкиране на БНБ на потребителите, оторизирани да работят със съответните системи, се осъществява чрез универсален електронен подпис съгласно Закона за електронния документ и електронния подпис. Издаването на универсален електронен подпис на упълномощените за целта лица

е задължение на съответното ведомство, в рамките на което се намира Управляващият орган.

22. Управляващият орган предоставя по електронен път информация на дирекция „Национален фонд“ за правата на лицата, оторизирани да работят в СЕБРА, не по-късно от 5 работни дни от датата на издаване/изменение на заповедта за оторизиране.

23. За разплащанията в СЕБРА, както и за възстановяването на средства от бенефициентите към Управляващия орган, последният прилага реда и начина за получаване, предоставяне и отчитане на средствата, регламентиран с приложимото указание на министъра на финансите, при спазване на правилата и процедурите за управление на средства от ЕФРР, ЕСФ, КФ, ИМЗ и ФЕПН на ЕС.

24. Управляващият орган извършва предвидените в СЕБРА функции на второстепенни оторизирани разпоредители за залагане на лимити на подчинени десетразрядни кодове при спазване на правилата и процедурите за управление на средства от ЕФРР, ЕСФ, КФ, ИМЗ и ФЕПН на ЕС.

25. Схемата на паричните потоци на средствата от ЕФРР, ЕСФ, КФ, ИМЗ и ФЕПН на ЕС и кореспондиращото национално съфинансиране е показана в Приложение 2.

26. Управлението на средствата по сметките на Управляващия орган се извършва чрез прилагането на системата за двоен подпис, изискваща подпис на Ръководителя на Управляващия орган и подпис на служител на ръководна длъжност, отговорен за финансовата отчетност, който няма права и отговорности, свързани с въвеждането на счетоводна информация. Оторизацията или промяната на лицата с право на подпис се извършва чрез заповед на министъра/ръководителя, в рамките на чието министерство/ведомство е Управляващият орган.

Б. Лихви и валутен курс

27. Всички лихви, натрупани по плащания за авансово финансиране на бенефициентите със средства от ЕФРР, ЕСФ, КФ, ИМЗ и ФЕПН на ЕС, се отнасят към съответната оперативна програма като ресурс, осигурен под формата на национално публично финансиране.

28. Валутният курс, който се използва за изчисляване на левовата равностойност на изплатените от Европейската комисия аванси по оперативните програми или на възстановените разходи по заявления за плащане, е месечният счетоводен обменен курс на Европейската комисия, валиден за месеца, през който сумите са били вписани в сметките на Сертифициращия орган. Този курс се публикува на Интернет страницата на Комисията всеки месец.

29. Курсовите разлики, които възникват между месечния счетоводен обменен курс на Комисията и обменния курс на БНБ, остават в сметките на Национален фонд и се считат за ресурс под формата на национално съфинансиране.

В. Плащания

30. За извършване на плащания дирекция „Национален фонд“ залага следните лимити по десетразрядните кодове на Управляващия орган на съответната оперативна програма:

- а) лимит в размер на авансово получените средства от Европейската комисия и кореспондиращото национално съфинансиране, преизчислени по реда на т. 28;

б) лимит в размер на възстановените от Европейската комисия сертифицирани разходи и кореспондиращото национално съфинансиране, преизчислени по реда на т. 28;

в) лимит в размер на възстановените от бенефициентите разходи и/или лихви за просрочие по сертифицирани разходи след приспадането им от заявлението за плащане към ЕК.

31. Лимитите по т. 30 (а) и (б) се залагат до 10 работни дни след получаване на транш от Европейската комисия, като в същия срок дирекция „Национален фонд“ писмено уведомява Управляващия орган. Лимитите по т. 30 (в) се залагат след 15-то число на месеца, следващ месеца на възстановяването им, съответно приспадането на лихвите за просрочие по сертифицирани разходи от заявлението за плащане към ЕК. Лимитите остават заложи до тяхното пълно усвояване или до уведомяване за тяхното отнемане.

32. В рамките на заложените лимити Управляващият орган може да извършва плащания към бенефициенти. Управляващият орган гарантира, че бенефициентите получават общата сума на финансовата помощ от програмата навреме и в пълнота.

33. Дирекция „Национален фонд“ може да извършва корекция на вече заложените лимити, като уведомява Управляващия орган за причините.

34. Плащанията към бенефициентите могат да бъдат под формата на авансово плащане, междинни плащания и окончателно плащане.

35. Плащанията от оперативната програма за операции, изпълнявани чрез финансови инструменти, се извършват в съответствие с договора/заповедта за предоставяне на финансовата помощ.

36. Плащанията от оперативната програма за операции, изпълнявани чрез финансови инструменти, се извършват поетапно при спазване на следните условия:

36.1. размерът на средствата, изплатен за финансови инструменти, включен в първото искане за плащане, подадено в периода на допустимост, не надвишава 25 % от общия размер на финансовата помощ съгласно договора/заповедта за предоставяне на финансовата помощ и е във връзка със следните разходи:

- за плащания към крайните получатели;
- за които са поети задължения по договори за гаранции, независимо дали са непогасени или вече са достигнали своя падеж, за да се отговори на евентуални покани за осигуряване на гаранции за загуби, изчислени в съответствие с предварителна оценка на риска, обхващащи множество съответни нови заеми или други рискови инструменти за нови инвестиции в крайни получатели;
- управление или плащане на такси за управление на финансовия инструмент.

36.2. следващите искания за плащане, подадени в периода на допустимост, се подават само в следните случаи:

- второ искане за плащане, когато най-малко 60 % от сумата, заявена в първото искане за плащане, е изразходвана като допустими разходи съгласно т. 36.1;
- трето и всяко следващо искане за плащане, когато най-малко 85 % от сумите, заявени в предходни искания за плащане са изразходвани като допустими разходи съгласно т. 36.1.

37. Авансовите плащания се използват от бенефициентите на финансовата помощ за оборотни средства и се отпускат по преценка на Управляващия орган в размер:

37.1. до 10 % от стойността на финансовата помощ за инфраструктурни проекти над 5 млн.лв.;

37.2. до 20 % от стойността на финансовата помощ за останалите проекти;

37.3. до 35 % от стойността на финансовата помощ за публични бенефициенти, които изпълняват проекти по Оперативна програма „Региони в растеж”, Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура” и Оперативна програма „Околна среда 2014 -2020“;

37.4. до 40 % от стойността на финансовата помощ за авансови плащания по държавни помощи, които са обезпечени с гаранция, издадена от банка или друга финансова институция, регистрирана в Република България, или са покрити от инструмент, предоставен като гаранция от публичен субект или от Република България. В този случай Управляващият орган се задължава да включи този разход в първия доклад по сертификация и декларация за допустимите разходи към Сертифициращия орган.

38. Авансовите плащания към бенефициентите на финансова помощ за всички проекти се определят по преценка на съответния Управляващ орган и може да се извършват частично в зависимост от стойността на проекта, спецификата на планираните дейности и готовността за тяхното изпълнение. За инфраструктурни проекти над 5 млн.лв. авансовото плащане е в размер на 1 % от стойността на предоставената финансова помощ, като остатъкът до размерите, определени в т. 37, се изплаща при сключени договори за строителство или сключени договори за доставка на оборудване, ако тази доставка е основна по договора за предоставяне на финансовата помощ.

39. Авансовите плащания към бенефициентите се предоставят въз основа на договора/заповедта за предоставяне на финансовата помощ с включени условия за авансово плащане. Управляващият орган извършва авансовото плащане в срок до 10 работни дни от получаване на искане за авансово плащане от страна на бенефициентите.

40. При неспазване на срока по т. 39 за плащане към бенефициента Управляващият орган дължи законна лихва от деня на забавата от бюджета на съответния първостепенен разпоредител с бюджет, в чиято структура е съответният Управляващ орган.

41. Управляващият орган отпуска авансово плащане, в случай че същото е адекватно обезпечено и е посочено в договора/заповедта за предоставяне на финансова помощ. Обезпечения по авансови плащания не се изискват от бенефициенти – органи на централната администрация.

42. Управляващият орган извършва плащания към бенефициентите след задължително верифициране на разходите с изключение на авансовите плащания.

43. С цел осигуряване на бенефициентите на постоянен финансов ресурс чрез верификация от Управляващия орган на извършените от тях разходи, в договора/заповедта за предоставяне на финансова помощ се дава възможност на месечна база да се подават искания за плащане, като не се поставят ограничения за общата им стойност.

44. С цел осигуряване на постоянна ликвидност за изпълнение на проектите, бенефициентът не следва да залага в договорите с изпълнителите изисквания за минимална стойност на разходите, които да бъдат отчитани към тях.

45. В рамките на 10 работни дни след верифициране на отчетените от бенефициента разходи Управляващият орган е задължен да нареди плащанията или да заложи лимит на подчинените десетразрядните кодове в СЕБРА за разходите по т. 42.

46. При неспазване на срока по т. 45 за плащане към бенефициента Управляващият орган дължи законна лихва от деня на забавата от бюджета на съответния първостепенен разпоредител с бюджет, в чиято структура е съответният Управляващ орган.

47. Общият размер на авансите и междинните плащания по един проект не може да надхвърля 90 % за инфраструктурни проекти на стойност над 5 млн. лева и 80 % за всички останали проекти от общите допустими разходи, съфинансирани чрез финансовата помощ със средства от ЕФРР, ЕСФ, КФ, ИМЗ и ФЕПН на ЕС.

48. В случаите, при които авансите плащания към бенефициентите са обезпечени с гаранция, издадена от банка или друга финансова институция, регистрирана в Република България, общият размер на авансите и междинните плащания по един проект не може да надхвърля 95 % от общите допустими разходи.

49. За бенефициентите – структури на централната администрация Управляващият орган на оперативната програма може да определи размер на авансите и междинните плащания за изпълнение на проекти до 95% от общите допустими разходи, съфинансирани от ЕФРР, ЕСФ, КФ, ИМЗ и ФЕПН на ЕС, в случай че утвърдените разходи по бюджета на първостепенния разпоредител, в чиято структура е съответният бенефициент, са по-високи от размера на отпуснатите авансови плащания.

50. Размерът на окончателното плащане се изчислява от Управляващия орган като от верифицираните от него общо допустими разходи по проекта, съфинансиран чрез финансовата помощ, се приспадат отпуснатите авансови и междинни плащания.

51. Плащанията от Управляващия орган на финансовата помощ по всеки проект в рамките на оперативната програма следват съотношението по източници на финансиране, определено в договора/заповедта за предоставяне на финансова помощ.

52. Управляващият орган се задължава да въвежда информация за извършените плащания в ИСУН 2020.

Г. Прогнози

53. Най-късно до 31 декември всяка година Управляващият орган представя на дирекция „Национален фонд” прогноза за плащанията за следваща и по-следваща финансови години във формата съгласно Приложение 3. В срок до 15 юни всяка година Управляващият орган извършва актуализация на прогнозата за плащанията.

54. Въз основа на прогнозите за плащания (Приложение 3) на Управляващия орган по т. 53 дирекция „Национален фонд” изготвя прогнози за очакваните заявления за плащане в евро, които се изпращат на Европейската комисия за настояща и следваща финансови години не по-късно от 31 януари и 31 юли на текущата финансова година.

55. Всеки месец, не по-късно от 10-то число на месеца, Управляващият орган въвежда в ИСУН 2020 прогноза за плащанията през текущия и следващия месец.

56. Дирекция „Национален фонд” може да изисква от Управляващия орган допълнителна финансова, техническа и административна информация и други документи, като същите се предоставят в срок от 5 работни дни от датата на искането.

Д. Поддържане на одитна пътека

57. Управляващият орган осигурява и предоставя при поискване на националните и европейски контролни и одитни органи всички съпътстващи документи, включително където е приложимо, електронно подписани, за разходи по проекти, финансирани от оперативната програма, за които сумата на общо допустимите разходи не надвишава левовата равностойност на 1 000 000 евро за период от 3 години, считано от 31 декември след представянето на годишните счетоводни отчети към Европейската комисия, в които са включени разходите по проекта, а при всички останали проекти - за период от 2 години, считано от 31 декември след представяне на годишните счетоводни отчети, в които са включени окончателните разходи по приключените проекти. Управляващият орган може да реши да приложи за проекти, за които общите допустими разходи не надвишават 1 000 000 евро, правилото, приложимо за всички останали проекти.

58. Сроковете по т. 57 се прекъсват в случай на съдебни процедури или по надлежно обосновано искане на Европейската комисия.

59. Управляващият орган информира бенефициентите за началната дата, от която тече периодът, посочен в т. 57, и установява процедури за гарантиране на адекватна одитна пътека, отнасяща се до изпълнението на оперативната програма.

Е. Други

60. Неспазването на настоящите указания може да доведе до незалагане на лимит или отнемане на вече заложен лимит на Управляващия орган от страна на дирекция „Национален фонд“, прихващане на средства на Управляващия орган от страна на дирекция „Национален фонд“, или възстановяване на средства на дирекция „Национален фонд“ от страна на Управляващия орган.

61. Настоящите указания не са приложими за Програмите за Трансгранично сътрудничество. Начинът и редът за сертификация на разходите по тези програми се уреждат в отделно указание.

Управляващият орган следва да отрази в своите писмени правила и процедури условията и реда за изплащане на средствата от ЕФРР, ЕСФ, КФ, ИМЗ и ФЕПН на ЕС и кореспондиращото национално съфинансиране, включително и за операции, изпълнявани чрез финансови инструменти, както и да гарантира, че бенефициентите по оперативните програми са надлежно запознати с тях и ще ги спазват при управлението и изпълнението на одобрените проекти за финансова рамка 2014 – 2020 г.

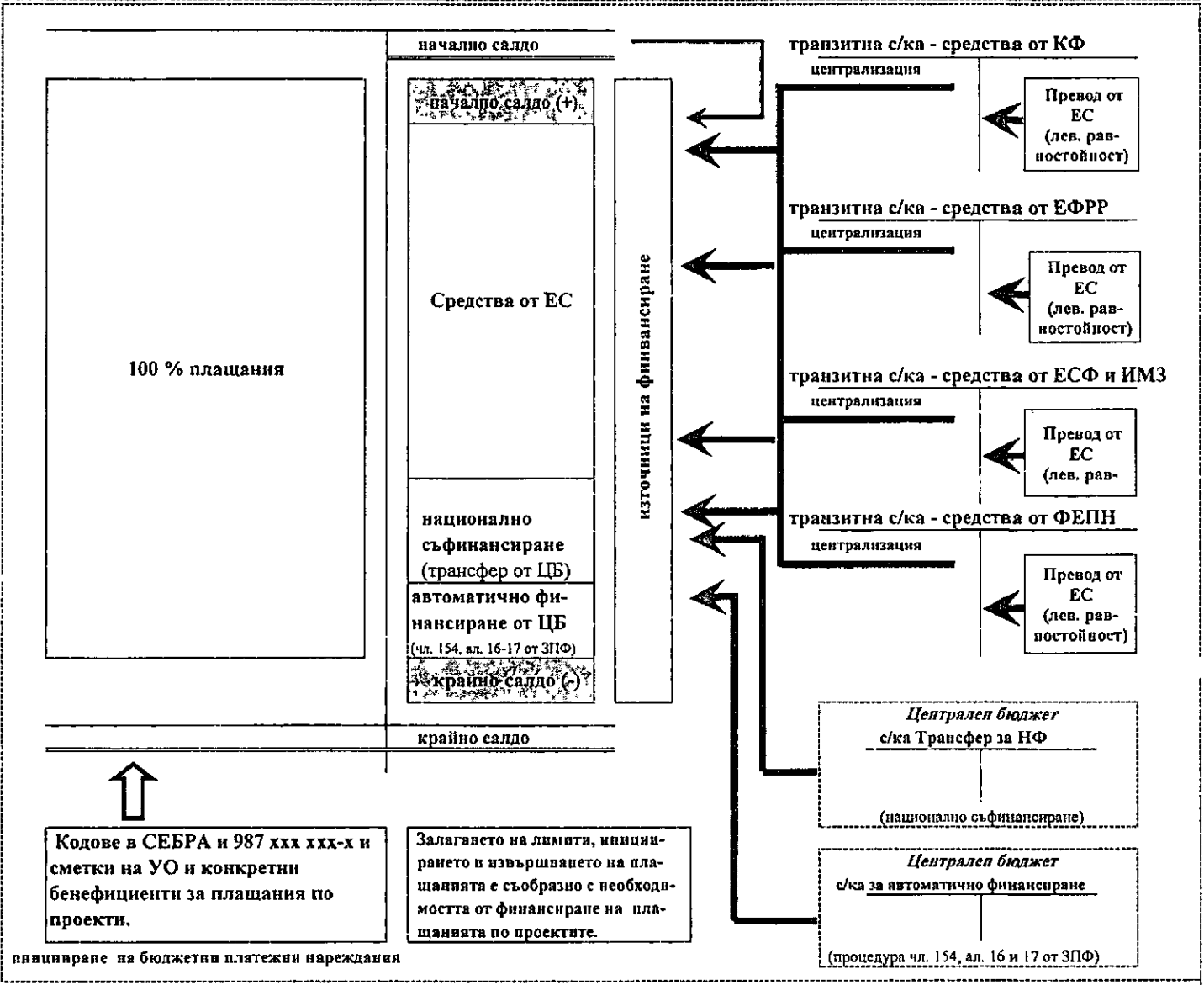

<i>Бюджетна линия</i> .....
<i>ОП</i> ..... "
<i>решение/заповед за предоставяне на БФП №</i> .....
<i>бенефициент</i> .....
<i>продължителност</i> ..... <i>месеца</i>
<i>обща стойност</i> ....., <i>лева</i>
<i>лице за контакт</i> .....
<i>телефон</i> .....
<i>e-mail</i> .....

НФ - КСФ - сметки за финансиране на плащания - СЕБРА 987 xxx xxx-x

Кодове в СЕБРА и 987 xxx xxx-x и сметки на УО и конкретни бенефициенти за плащания по проекти.

Залагането на лимити, иницирането и извършването на плащанията е съобразно с необходимостта от финансиране на плащанията по проектите.

финансиране на бюджетни платежни нареждания

Забележки:

1. От сметката с лимити ще се извършват плащания от НФ за възстановяване на суми към ЕС
2. В СЕБРА за тази първостепенна система 987xxx xxx-x се обособяват второстепенни оторизирани системи за всяка оперативна програма.

Приложение 3

ФЕПН																					
ИМЗ																					
КФ																					
Държавен бюджет																					
<i><u>III тримесечие</u></i> <i><u>(юли-септември)</u></i>																					
ЕФРР																					
ЕСФ																					
ФЕПН																					
ИМЗ																					
КФ																					
Държавен бюджет																					
<i><u>IV тримесечие</u></i> <i><u>(октомври-</u></i> <i><u>декември)</u></i>																					
ЕФРР																					
ЕСФ																					
ФЕПН																					
ИМЗ																					
КФ																					
Държавен бюджет																					

*Моля, включете само източниците на финансиране, имащи отношение към оперативната програма